

Kiadja: A FÖLDMIVELÉSÜGYI M. KIR. MINISZTERIUM
AZ „ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET“ HIVATALOS KÖZLÖNYE

MEGJELENIK minden hó 1-én és 15-én.

Az Országos Halászati Egyesület tagjai ingyen kapják.
Nemtagoknak előfizetési díj: Egész évre 6 K, fél évre 3 K

Szerkeszti: RÉPÁSSY MIKLÓS.

Szerkesztőség: Budapest, V., Ügynök-utca 19. szám., IV. emelet.
A lapra vonatkozó mindennemű közlemények a szerkesztőséghez intézendők.
Hirdetéseket a lap számára a „Patria“ r.-t. Budapest, Üllői-út 25. vesz fel.

TARTALOM: Poroszország új halászati törvénye. *Landgraf János.* — Az Országos Halászati Egyesület halrajzi bizottságának közlményei: Halak gyűjtése. *Dr. Unger Emil.* — Jogesetek. — A halak furunkulózsia. *Dr. Keller Oszkár.* — A magyar halászat szakirodalmi. (Folyt.) *Dr. Vutskits György.* — Kérdések és feleletek. — Társulatok. Egyesületek. — Vegyesek. — Tárca: Mivel él a harcra? *St. A. és R. M.* — Hirdetések.

Poroszország új halászati törvénye.

Írta: *Landgraf János.*

I. Hosszas, még Németországban is szokatlan tartós előkészítés után meghozták végre az 1916. évi május hó 11-ről keltezett új porosz halászati törvényt, az azzal egyidejűleg hatályon kívül helyezett 1874. május hó 30-án kelt régebbi hasonló törvény helyébe.

Ezen két törvény kelte között lepergett s a régebbinek élettartamát igazoló 42 év, eléggé sejteti, mily nehezen érett meg a szakkörök által régtől fogva óhajtott és sürgetett reform. Alig csalódunk, ha ezen késelelem okát a megoldandó feladat bonyolódott voltában keressük.

Tudjuk, hogy a mikor az 1874-iki porosz törvény készült, az a nézet volt általános, hogy a halászatot a túlhajtott halfogás tette tönkre, tehát csak ezt kell szabályozni, illetve a halak számára kellő védelmet biztosító alapokra fektetni s a halállomány újból emelkedik, a halászat hanyatlása pedig egy csapásra véget ér. Ámde hamarosan kitűnt, egyebek között Poroszországban is, mint a hol a törvényeket nemcsak megalkotják, de mintaszerűen végre is hajtják, hogy a jelzett célzt csupán rendőri tilalmakkal még megközelíteni sem lehet. A haladó tudomány ugyanis közben megtanított arra, hogy a halászat lényegében termelés és sikere olyan előfeltételektől függ, a melyeket egyedül célzatos munkásság és gondozás, azaz *művelés* alapján biztosíthatunk.

Így aztán a halászat kodifikálása egészen új irányba terelődött. A megoldást illetőleg nemcsak arról volt szó, hogy a halban bírt nemzeti vagyoni értékesítését a nemzet jogrendjébe illeszszék, hanem sokkal inkább arról, hogy megalapozzák azt a bizonyos tevékenységet, melyet a halászat művelése feltételez. Igen, de ennek a megoldásánál számolni kellett olyan tényezővel, a melyekre sokféle, egymástól eltérő, sőt nem

ritkán egymással homlokegyenest ütköző helyzeti viszonyok hatnak döntőleg. Nos, ezeket akként kielégíteni, hogy a magánjogok minél csekélyebb mértékű korlátozásával érvényülhessen a közérdek — a mi Németországban, a hol ezen jogok tiszteletbentartása igen magas fokon áll — olyan feladat, melyet csak éveken át tartó, minden részletbe behatoló munkásság révén lehet megoldani.

Emlékeztetem szerint, egy évtizedet bizonyosan meghalad az az idő, a mióta ezen kérdés megoldására, a legelső konkrét javaslat napirendre került. Azóta szak- és jogász körök szakadatlanul foglalkoztak a javaslattal, kertészek módjára, gondozták, toldották, fattyúhajtásait nyesegették, másokat erőteljessé nevelték, a míg végre olyan alakba jutott, hogy a kormány a törvényhozás elé terjeszthette. Ám itt újból kezdődött a csiszolás és javítás munkája s az erről szóló hivatalos nyomtatványok nagy tömege tanúskodik róla, mily alapos revíziót végzett rajta előbb a képviselőház szakbizottsága, utóbb maga a képviselőház. A hozzászólók igen nagy száma nemcsak a tárgyalások tartamát, de a javaslat terjedelmét is alaposan megnyújtotta. Pedig még az urakháza is talált azon változtatni valót, a mi miatt a képviselőháznak újból kellett vele foglalkoznia, mielőtt szentesítés alá kerülhetett.

A törvény 136 §-ból áll, de közöttük sok van olyan, a mely több, számozott bekezdésre oszlik. Összesen 11 fejezetre és ezek közül egyesek több címre tagolódnak. Ismertetésünket ezen tagozáshoz fűzzük, a mi törvényünkötől való eltérést, kiváltképpen pedig azt domborítva ki, a mi a halászati törvényhozás terén újítás számba megy.

Ezt megelőzőleg álljon itt a törvény olyan fordításban, mely arra törekszik, hogy lehetőleg szó szerinti való értelmét adja az eredetinek.

ELSŐ FEJEZET.

Általános határozatok.

1. §.

A jelen törvény szerint

1. tengeri vizek: az Északi- és a Keleti-tengernek Poroszország fenhatósága alá tartozó részei a nyílt tengeröblökkel és a mellékletén feltüntetett folyóvízszakaszokkal együtt;

2. édesvizek: az összes többi vizek.

2. §.

(1) Ezen törvény értelmében zárt víznek tekintendők:

1. a mesterséges halastavak és egyéb a haltenyésztéssel kapcsolatos mesterséges létesítmények, a mennyiben a törvényesnél kisebb méretű halak közlekedését kizáró módon vannak körülzárva;

2. más vizek, ha hijjával vannak a halak közlekedésére alkalmas maradandóbb jellegű kapcsolatnak, feltéve, hogy a gyakorolható halászat joga teljes egészében egy személyt illet, avagy pedig, hogy az illető víz valamely gazdasági szövetkezet (36. § 1. és 2. bek.) vagy közös halászati körzet (86. §) kötelékébe tartozik. Azzal, hogy a halászati jog gyakorlása, a halfogás korlátozásával (28. § 1. bek.) több személyre ruháztatik át, az illető víz nem veszti el zártvízi jellegét.

(2) Az 1. bek. 1. pontja alatt említett elzárás módjai rendőrhatalósági rendelettel (124. §) szabályozhatók.

(3) Minden más víz nyíltvíz.

3. §.

(1) Olyan nyíltvizek, a melyeken a halászati jog egész kiterjedésükben egy személyé, vagy pedig, a melyek valamely gazdasági szövetkezet, esetleg halászati körzet kötelékébe tartoznak, nemkülönben ilyen vizek egyes részei is, a halászára jogosult indítványára, a kerületi bizottság által bizonyos időtartamra zártvízzé

nyilváníthatók, az esetre, ha sikerül őket akként körülzárni, hogy a törvényesnél kisebb méretű halak ne közlekedhessenek. A vonatkozó indítvány közhírré teendő és egyidejűleg megnevezendő az a hatóság, a melyiknél az ez ellen felmerülő kifogások négy héten belől előterjeszthetők. A kerületi bizottság határozata, úgy az igénylőnek, mint az ellenzőnek kézbesítendő, a véghatározat pedig a hivatalos lap útján közhírré teendő.

(2) A mennyiben ilyen zártvízzé nyilvánítással más kapcsolatos vizen, vagy vízrészen érdekelt halászára jogosult kárt szenvedne, ezért az indítványozóval szemben kártérítést igényelhet. Az igény és annak mértéke fölött, vitás esetekben az 1. bek. szerint illetékes kerületi bizottság határoz. Az érdekeltek egyikének kívánságára, a kár megisméltendő szolgáltatással pótlendő. Kártérítés azonban nem jár olyan halak közlekedésének meggátolásáért, a melyek a körülzárandó vízben fejlődtek. A kártérítési igény végleg elenyészik, ha azt nem érvényesítik két éven belül, amaz év végétől számítva, a melyben a körülzárást végrehajtották.

MÁSODIK FEJEZET.

Halászati jogosultság.

4. §.

(1) A halászati jog, a mennyiben annak gyakorlását a jelen törvény, vagy az 1913. évi április 7-én kelt vízjogi törvény nem korlátozza, a vizekben élő halak, rákok, osztrigák és más kagylós állatok, korallok és teknősbékák gondozásának és megszerzésének jogát foglalja magában.

(2) A mennyiben az illető vizet az 1. bek. értelmében halászára használják, a halászati jog a békákra is kiterjed.

(3) A halászati jog fogalma alá eső állatok ezen törvényben a „halak” elnevezés alatt együttesen értendők. „Halfogásnak” tekintendő minden az 1. bek. említett tevékenység.

Mivel él a harcsa?

— Igaz történet. —

Elmondta: St. A. Leírta: R. M.

A régi jó időben, a szép Sajó folyóban, még fent Velezd táján, a gömöri határon is szép halászatok estek.

Ósrégi szokás volt, hogy vasárnap délután, a templom után, a halászbérlők levonultak a Sajóhoz halászni. Annál szebb volt a dolog, ha kiöntések is voltak; az áradásokból visszamaradt tavak. Ezekben a kisebb tavakban néha temérdek csuka maradt vissza, köztük elvéve néhány apró fehér hal és egy-két kárász is. Ezeket az apró vizeket amolyan kézi kerítőhálóval dolgozták meg; alig volt hosszuk 5 m., mélységük 1-0 m. Nehezen is ment eleinte a dolog. Nem igen akadt belé a hal.

Persze nézőnépség az ünnepnap délutánon volt bőven. A kik mind jobban tudták volna...

A vége valóban az lett, hogy:

— Gyertek hát, no! Segítsetek!

Mentek is azok. Egyszerre iszapfürdő lett a tiszta vízből.

Hát persze a „zavarosban” mindjárt könnyebb volt halászni!

Csak hogy ezek a gibiczek igen jól ismerték segítségük ilyen értékét s mielőtt beláboltak a vízbe, nem engedték, hogy a sportszenvedély erőt vegyen lelkükön, hanem józan üzleti érzéssel szépen megalkudtak a gazdákkal, kinek mi jár: $\frac{1}{3}$ rész a hálóról, $\frac{1}{3}$ rész a két hálóról, $\frac{1}{3}$ rész pedig a segítőké!

Így aztán szép rendben megindult a munka.

De néha, nagyobb esetekben, még különb segítséget is hoztak: 8—10 ökröt! Akkor aztán a víz csakugyan sárrá vált és a szegény megbódult csukákat kézzel szedhették össze. Egy-egy szerencsésebb fogásnál még 50—60 korona ára halat el is adtak; pedig akkor egy kiló csukáért legfeljebb 50—60 fillért kaptak, az aprajáért meg éppen csak 40 fillért.

A Sajó medrében magában már tisztább munka folyt. Bokorszákkal, zurboló rudakkal csónakról halásztak; de a csónakot csak úgy evező nélkül, rudakkal tologatták.

Itt aztán már a *harcsa* volt a főhal. Egy nyáron ki került 50 darab is, 15 kilóstól 50 kilósig. De a nagyjá legfeljebb 4—5 darab volt. Az apróbbak ott helyben találtak „elhelyezést”. Pap, jegyző, boltos, korcsmáros stb. osztottak rajtuk.

Egyszerű csereüzlet volt. Egy kis füstölőni való, egy-egy liter bor, pálinka járt érettük. Csak hogy az efféle „szeretetadományokkal” néha baj lett. Mert hát a segítők között rendszeren feleszámmal voltak a barnakéjú legények: a cigányok is. Azok pedig, ha vagyongosztásról van szó, békességben ritkán intézik el az ügyet. Össze is vesztek rendszeren, a mint illik.

Engem hívtak bírónak.

Hálából aztán, hogy igazságot tettem köztük, nekem adták el a zsákmány nagyját. Elég olcsón jutottam hozzá; 70 krajczárnál többet nem igen fizettem kilójáért. Aztán még haza is hozták üzlethelyiségembe.

5. §.

Házihasználatra (asztali vagy konyhai szükséglet kielégítésére) vonatkozó halászati jog, a jogosultnak csupán a saját és a vele közös háztartásban élő hozzátartozók szükségletének megszerzéséhez ad jogot. Ha ez a jog valamely ingatlannal áll kapcsolatban, akkor a mindenkori használatra jogosult szükséglete tekintendő mértékadóknak.

6. §.

Ama tengerparti vizekben, a melyek nem állnak magántulajdonban, minden német szabadon halászhat.

7. §.

Magántulajdonban levő tengerparti és édesvizekben a tulajdonost illeti a halászati jog.

8. §.

(1) Minden halászati jog és a szabad halfogás, a mely 1914. évi április 30-án tényleg fennállott, a 6. és 7. §§ ellenére továbbra is változatlanul fenntartatik.

(2) Amellett, a ki valamely halászati jogot 1914. május 1-ig legalább 30 éven át saját tulajdonaként gyakorolt, az a vélelem szól, hogy az tényleg őt illeti. A polgári törvénykönyv 937. § 2. bek., továbbá a 938., 943. és 944. §§ megfelelően alkalmazandók.

(3) A 2. bek. nem vonatkozik a 20. §-ban megjelölt halászati jogokra.

(4) 1917. év április 1-től fogva a Leda és Jümme tengerparti szakaszokon a községeket illető halászati jogok megszűnnek. Eme vizeken jövőben minden német szabadon halászhat.

9. §.

Ha valamely vízfolyáson, a vízjogi törvény 11. §-a alapján, az állam szerzi meg a tulajdonjogot, az eddigi tulajdonos kérheti, hogy részére a halászati jog továbbra

is fenntartassék. Ilyen esetben az állam köteles az eddigi tulajdonost a 11. § 2. bek.-ben foglaltak következményeire figyelmeztetni.

10. §.

(1) Ha valamely folyóvíz természetes okokból irányt változtat, vagyis ha új ág képződik, úgy azok a halászati jogok, a melyek nem a víz tulajdonosát illeték, az új mederre is áterjednek.

(2) Ha elsőrendű folyóvizeket mesterségesen terelnek el, az ilyen halászati jogok az új mederre csak akkor vihetők át, ha ez az eredeti meder rendes vízhozamának (vízjogi törv. 8. § 3. bek.) több mint felerészét hivatott elvezetni. A halászat a régi mederben az új meder létesítőjét illeti. Ettől a halászatrajogosított, a halászati jogában keletkezett értékcsökkenésért kártérítést követelhet. Más vízfolyásoknak mesterséges elvezetésénél az 1. bek.-ben foglaltak irányadóak.

(3) Az új mederben (1. és 2. bek.) a halászati jogok mértéke és kiterjedése a régiéik szerint igazodik.

(4) Vitás esetekben a kerületi bizottság határoz, ha csak más törvényes eljárás során döntés már nem történt volna. A határozatnak a kárpótlásra vonatkozó része ellen három hónapon belül jogorvoslatnak van helye, a kerületi bizottság jogérvényessé vált határozatának kézbesítése napjától számítva.

(5) Mindaddig, a míg végleges döntés nem történt, a halászati hatóság az érdekeltek bármelyikének kérelmére, a halászat gyakorlását ideiglenesen szabályozhatja.

11. §.

(1) Nem a víztulajdonost illető halászati jogok, a jogosított kívánságára a vízikönyvbe iktatandók. E végből vízikönyv lesz nyitandó még akkor is, ha az illető víz, a vízjogi törvény szerint, nem is minősíthető víz-

Másnap, hétfőn, rendszeren berándultam Miskolcra hetivására. A halat leadtam a „Korona“ vendéglőben, R—r Béla bátyámnak. Kaptam kilójáért egy pengőt. Néha csak három forintot, azaz hat koronát nyertem. De még akkor se fizettem rá az üzletre, mert Velezdről Miskolcra a 44 kilométer hosszú útra a fuvar mindössze öt koronába került.

Mit szól ehhez a mostani budapesti fiakkeres!?

De néha vittem ám be nagyobb darabot is. Többek között egy szép 40 kilós példányt. Megörült neki Béla bátyám; meg is dicsért érte.

A következő héten aztán ismét bent járván, az ebédnél megszólal az öreg:

— Hát aztán, kedves öcsém, tulajdonképp mivel is él az a harcsa?

Kezdő halkereskedő s még kezdőbb halász voltam én még akkor, a kérdés kissé hirtelenül jött, de azért feleltem rá:

— Apró hallal, nagyobb hallal! Rákkal, kis kacsával, patkánynyal! Egérrel, almacsutkával, csöves tengerivel, a hogy éppen a szája ügyébe kerül valami.

— Hát követ eszik-e? — faggat tovább Béla bácsi.

— Azt már nem hinném — szóltam — hacsak éppen véletlenül le nem csúszik egy-egy szem kavics más egyéb között a bendőjébe.

— No hát ezt nem jól tudod! — vágja rá s oda szól az egyik szolgáltnak, hogy hozza csak ki a spájzból azt, a mit kiszedtek a harcsa gyomrából.

Elő is hozta: 9 kiló jó nagy, gömbölyded, lapos folyóbeli kavics volt!

Nem értettem a dolgot. De bizony erősítették valamennyien, hogy mindez a harcsa gyomrából került ki.

Szépen visszafizettem a kilencz kiló kavicsért jogosulatlanul felvett kilencz pengőt. Mert hamar rájöttem, hogy azt a követ a harcsa nem jószántából nyelte le.

A cigányok, megelőzve a hadi marhaszállítók korát, tömték bele útközben, a míg a lakásomra hozták. Ott mértük le; persze a kővel együtt; jóval többet kaptak hát érte

De megálljatok!

A legközelebbi halászatnál meghagytam egy bizalmasomnak, hogy vigyázzon a cigányokra, míg a halat hozzám hozzák. Magam is megnéztem, nincs e a harcsában kő? Aztán lemérettem és kifizettem az árát, kilencz kiló híján!

A kilencz kiló fejében a Miskolcra visszahozott kavicsot adtam oda nekik. Lett erre nagy rökönnyedés. Vakarták a morék a fejüket. Hogy ők így, hogy ők úgy! De aztán egyik a másikára hártotta: Te voltál! Nem igaz! Te dugdostad tele. Bibas! Már-már pofozkodásra került a sor, mire kilökdöstem őket.

Odakint aztán tanakodtak egyideig. Végre is egyik visszakullog:

— Tekintetes úr! Kézsit csókolom! Nem tett ázsokhoz a kövekhez? Mert mi már ilyen sokra nem emlékszünk!

folyásnak. A vízjogi törvény 186. §, a 187. § 1. bek. és a 188. §, a 190—193. §§, továbbá a 195. § megfelelően alkalmazandók; a vízrendőri hatóság helyébe a halászati hatóság lép.

(2) Az 1. bek.-ben körülírt halászati jogok tíz év múltán elenyésznek, számítva ezt a következő időpontoktól:

1. a jelen törvény hatályba lépése napjától, a mennyiben ezen időpontig valóban fennállottak (8. §),

2. a 9. § esetén, ama végzés kézbesítésétől, a melyben a jogosultat a bejegyzés elmulasztásának következményeire figyelmeztették,

3. a 10. § 1. és 2. bek. szerinti esetekben keletkezésük időpontjától,

ha és a mennyiben a vízikönyvbe való bejegyzésüket előzőleg nem kéri. A telekkönyvben nyilvántartott halászati jogokra ezen szabályok nem vonatkoznak. A vízjogi törvény 380. § 2. bek. megfelelően alkalmazandó.

12. §.

(1) Ha valamely víz túlrad a partjain, az elárasztott birtoktesten az halászhat, a ki a víz medrében jogosult a halászat gyakorlására. A halfogást azonban nem üzheti udvarokban, kertekben, csemetekertekben, bevetett szántókon, ipari telepeken és bekerített földeken. Az elárasztott helyeken járni is csak akkor szabad, ha a vízjáróművekről való halfogás lehetősége kizártnak tekinthető.

(2) Ha árvizek kiöntéseiben az 1. bek. értelmében többen jogosultak halászni, a járási (városi) bizottság állapítja meg, hogy ebbeli jogaikat miként gyakorolhatják. E mellett a 10. § 3. bek. megfelelően alkalmazandó.

(3) Tilos azonban minden olyan cselekmény, mely a halaknak az anyamederbe való visszatérését, avagy pedig az ár borította terület meghalászását gátolni alkalmas.

(4) Az árvíz által borított ingatlan tulajdonosa nem halászhat az őt illető területen. De ha az árvíz levonulása után olyan árkokban, vagy másféle mélyedésekben halak maradnak vissza, a melyek a mederrel kapcsolatban nincsenek, a tulajdonos jogosítva van a halakat megszerezni. A méreten alóli halakat (107. §) a halászati hatóság, a halászatra jogosított kérelmére és költségére, az anyamederbe visszahelyeztetheti.

(5) Az árvíz által előntött idegen halasvizekre az előzőekben foglalt szabályok nem alkalmazhatók.

13. §.

(1) A ki valamely vízben halászattal bír és ennek felhatalmazásával a halászati bérlő, vagy alkalmazott halász, jogosítva van segédeivel és eszközökkel a vizeket környező partokon, szigeteken, öntéseken, hajózási létesítményeken, valamint hidakon, gátakon, zsilipeken és egyéb vízi építményeken járni, a mennyiben azt a halászat üzése elkerülhetlenné teszi.

(2) Eltekintve ezen rendelkezéstől, a járási (városi) bizottság, az érdekeltek meghallgatásával, további visszavonásig megengedheti, hogy halászigazolványok tulajdonosai (98. §) szintén használhassák az 1. bek. értelmében az idegen parti birtokokat.

(3) A hajózási művek és a vízi építmények, valamint a kiviteli és fenntartási munkálatok folyamán támadt öntéseknek (vízjogi törvény 140. § és 162. § 1. bek.) a felhasználását rendőrileg korlátozni, esetleg eltüntetni is lehet.

(4) Az 1. bek.-ben érintett jog nem vonatkozik:

1. épületekre, udvarokra, kertekre, erdészeti ültetvényekre, bevetett szántókra, ipartelepekre és marandóan bekerített ingatlanokra;

2. réteken levő öntöző, vagy lecsapoló árkokra.

Csupán a partnak bekerítése nem tekinthető teljes bekerítésnek. Bekerített marhalegelők nem tekinthetők a fenti értelemben bekerített ingatlanoknak. Vitás esetekben, indítványra a járási (városi) bizottság határoz.

(5) A járási (városi) bizottság az 1. bek. foglalt jogot a 4. bek. foglalt mértéken túl is megszoríthatja. A jog egyáltalán nem gyakorolható, ha a földbirtok tulajdonosának a kára nagyobb, mint a halászatra háruló haszon. Hogy ez mennyiben helytálló, a felett indítvány alapján, a járási (városi) bizottság határoz.

14. §.

Ama károkért, a melyeket a 12., 13. §§ értelmében jogosítottak, vagy segédek eme jogok gyakorlásánál szenvedtek, a tulajdonosok vagy használatra jogosultak csak akkor tartoznak kárpótlással, ha a kárt szándékosan okozták.

15. §.

(1) Olyan károkért, a melyek a 12. és 13. §§ szabta korlátok között végzett joggyakorlat folyamán esnek, a károsult kártérítést követelhet. Kárpótlással a halászatra jogosított tartozik. Rajta kívül még a halászati bérlők, alkalmazott halászok és a halászigazolvánnyal bírók, mint együttesen kötelezettek, szavatolnak, ha a kárt ők, vagy segédek követték el. Közös halászati körzetekben, a halászatra jogosított helyett a halászati körzet szavatol.

(2) A kártérítési igény, attól a naptól számítva, melyen a károsult a kárról tudomást szerzett, egy héten belül a halászati hatóságnál, vagy a községi előljáróságnál írásban bejelentendő, vagy jegyzőkönyvre adandó. Ezen határidő elmulasztása az igény elvesztését vonja maga után.

(3) Az igény és a kapcsolatos költségek felett, az érdekeltek meghallgatásával, a halászati hatóság dönt. Döntése ellen két héten belül, a szokásos közigazgatási peres eljárás során a járási (városi) bizottságnál panasz emelhető. Fellebbezés esetén a kerületi bizottság határoz végleg.

16. §.

Idegen birtokok használatára vonatkozó azokat a jogokat, a melyek külön jogcímen alapulnak, a 13—15-ig terjedő szakaszok nem érintik.

17. §.

A vizek a 9. és 10. §§-ban említett címeken kívül halászati jogokkal meg nem terhelhetők.

18. §.

Nem a víztulajdonost illető halászati jog, jelen törvény hatálybalépésétől fogva, a vízbirtokot terhelő jognak tekintendő. Az ilyen jogra a polgári törvénykönyv 1004. § megfelelően alkalmazandó. Sorszáma keletkezésének idejéhez mérten alakul. Hogy a telekkönyv bizonyító erejével szemben is hitelesnek tekinthessék, nem szorul bejegyzésre. De bejegyzendő akár a jogosított, akár pedig a terhelt birtok tulajdonosának kérelmére; a költségeket a kérelmező viseli.

(Folyt. köv.)

Az Országos Halászati Egyesület halrajzi bizottságának közleményei.

A halak gyűjtése.

Írta: Dr. Unger Emil.

Az Országos Halászati Egyesület halrajzi bizottsága megkezdte a gyűjtés érdemleges munkáját. A bizottság ichthyologusai halaink gyűjtését és meghatározását s az ezzel kapcsolatos összes munkálatokat egymás között felosztották, olyképen, hogy *Leidenfrost Gyula* fővárosi tanár, a Magyar Adria-Egyesület főtitkára a tengeri halakon kívül egyelőre a Tiszának és mellék-vizeinek halait, *Unger Emil dr.* királyi asszisztens a budapest-környéki Dunaszakaszhalfajain kívül, melyek legnagyobb részét már azelőtt összegyűjtötte, a magyar Duna és északi mellék-vizeinek halait, *Vutskits György dr.* keszthelyi főgimnáziumi tanár, a magyar édesvízi ichthyologia régi érdemes művelője pedig a Balatonnak és általában az egész Dunántúl álló- és folyóvizeinek halait gyűjti és veszi munkába. A halanyag összegyűjtése az Országos Halászati Egyesület tulajdonát képező 5, 10 és 30 liter űrtartalmú ónozott, légmentesen záródó bádoggannakban, formaldehyd-oldatban, konzerválva történik. A Dunántúlról gyűjtött halak mind Keszthelyre, *Vutskits dr.*-hoz, egyéb helyekről valók pedig az Országos Halászati Felügyelőség címére (Budapest, V., Ügynök-utca 19.) küldendő pontos meghatározás és végleges konzerválás céljából.

A gyűjtés és konzerválás körüli teendőket illetőleg a bizottság a következő útmutatást adja:

A gyűjtött halak egyenként vízzel tízszeresen felhígított formalinba (egy rész formalinhoz tíz rész víz öntendő és jól összekeverendő!) teendők, *lehetőleg még elevenen*. Kimúlásuk után azonnal egy megfelelő nagyságú számozott deszkára kötendő kötéscsal, úszóik, különösen a hátsőrénny- és alsó úszó kifeszítendő, esetleg gombostűk alkalmazásával. Farkukra kötendő egy kis papírlap is, melyre közönséges (nem tinta!) czeruzával a deszka száma, a hal népies neve, a fogás helye és ideje szintén följegyzendő. Ennek megtörténtével a halat újságpapírosba burkolva deszkástól együtt visszahelyezzük a formalinos vízbe, ügyelve arra, hogy a halat tartalmazó újságpapírosból a levegőbuborékokat mind eltávolítsuk. E célból a csomag felső részét tüvel vagy késhegygyel kilyuggatjuk. A halakat tartalmazó edény állandóan légmentesen lezárva tartandó. Megtelése után, vagy ha több hal gyűjtése már fölösleges, vagy nem lehetséges, az edénybe gondosan annyi összegyűrt újságpapírost teszünk a halak közé és azok fölé is, hogy azok helyükből ki ne mozdulhassanak és szállítás közben rázódás következtében meg ne sérüljenek.

A gyűjtés eredménye a gyűjtés befejezése után, de legkésőbb az első halpéldány konzerválása napjától számított három hét múlva rendeltetési helyére küldendő vagy az adott cím levélben értesítendő.

A gyűjtés helyein bizonyos fontos kérdések tekintetében való tájékozódás megkönnyítésére a bizottság a következő kérdőívet osztja szét:

Az Országos Halászati Egyesület Halrajzi Bizottsága
Budapest.

..... szám.

(A tartó-deszka számával egyezőleg.)

1. A hal népies elnevezése
2. Nevezik-e még más néven is magyar, esetleg nemzeti-ségi nyelven, ha igen, melyek e nevek?

3. A fogás pontos helye és ideje
 4. A halász neve és lakhelye
 5. Gyakori-e abban a vízben s azon a helyen, ahol kifogták?
 6. Mekkora és hozzávetőleg mily súlyú *legnagyobb példányt* ismernek e halfajból a halászok, szerintök hol és mikor fogták ezt az ismert legnagyobb példányt?
 7. A *legtöbbször* fogott példányok mekkorák és átlag mily súlyúak?
 8. Hol és mikor ívik ez a halfaj?
 9. Miből táplálkozik a halászok hite szerint?
 10. Fenéken, fölszínen, inkább partok közelében vagy azoktól távol tartózkodik-e?
 11. Mit tudnak még esetleg életmódjáról?
 12. Milyen az elterjedése abban a vízben? (*mindenütt* fogható-e vagy csak a víz *bizonyos helyein*, szakaszán, *mindig* vagy inkább csak *bizonyos évszakban* kerül tömegesebben hálóba vagy horogra.)
- Esetleges megjegyzések: *)
- Kelt..... 19..... évi hó-n.

A gyűjtő aláírása:

Adományok az Országos Halászati Egyesület halrajzi munkálatainak céljaira:

1. Balatoni Halászati Társulat	1000 K
2. Balaton-Halászati R.-T.	1000 "
3. Schwarz Izidor, a Velencei tavi halászat bérlője	250 "
4. Szolnokvidéki Felsőtiszai H.-T.	100 "
5. Érsekújvári H.-T.	50 "
6. Tiszaeszlár-Taktaköz-Dadai H.-T.	40 "
7. Corchus Béla	500 "
Összesen	2940 K

Budapest, 1916. augusztus hó 25-én.

Répassy Miklós
titkár.

JOGESÉT.

Szigetek által két ágra osztott vízfolyásokban épült halrekeszekre vonatkozólag az 1888: XIX. t.-cz. 23. § c) pontjában foglalt törvényes kellék csakis akkor tekintendő kielégítettnek, ha a rekeszek hossza nem terjed túl az ágbeli vízfolyás fele szélességén.

Ilyen kijelentést tartalmaz a földművelésügyi miniszternek 1916. évi aug. 31-én kelt 51,569. sz. következő határozata:

A sz—i járás főszolgabírójának és a f—i csendőrsnek elem terjesztett jelentései nem hagynak kétséget a G. O. H. egyesület panaszának alapos és jogos volta felől, mert világosan kitűnik ezen jelentésekből, hogy a f—i halászok évek óta rendszeresen űzik a lazacfogást a panaszolt rekeszekkel; evégből azokat évről-évre újra felállítják és a jégmentes évszakban állandóan fenntartják és hogy jelenleg is használatban áll két ilyen rekesz. Kitészik továbbá, hogy mindezekről tudomással bírt mindkét jelentésttevő, de a rekeszek állítóival szemben fel nem léptek azért, mert szerintük a rekeszek megfeleltek az 1888: XIX. t.-cz. 23. § c) pontja szerinti követelménynek.

Megállapítom, hogy ez az állítás téves, teljesen ellen-

*) Pl. eszik-e ezt a halfajt, használják-e esetleg más valami célra (pl. horogra csalinak) húsát jónak, vagy silánynak tartják-e, nem tartják-e húsát vagy más részeit mérgesnek? stb. efféle.

télben áll úgy a törvény céljával, mint annak a szövegével és e miatt nem helytálló.

Az idézett törvényszakasz köztudomás szerint ama halfajtáknak akar szabad vonulást biztosítani, a melyekre nézve a vándorlás életszükséglet, mert mellözhetlen előfeltétele a fajfenntartásnak. Ezek közé tartozik a lazac is, mint a mely a tengerből vonul a folyók forrásvidékén kínálkozó ívóhelyek felkeresésére. Nem szorul bővebb magyarázatra, hogy ezen hosszú úton gondosan megválaszsa a medernek ama részeit, a melyek haladásának kedveznek. Az egyes mederszakaszok, avagy folyóágak a halakra nézve tehát nem egyformán értékesek, a mit azért kell nyomatékosan hangsúlyozni, mert abból a tényből, hogy a f—i halászok rekeszeiket a csatolt vázrajzon feltüntetett helyeken, vagyis a szigetek orránál, az illető ágat teljes szélességében átkötő módon állították fel, minden ahhoz értő megállapíthatja, hogy a vonuló lazacok ezidőszerint nem a szabadon hagyott második ágban, hanem az elzártakban keresik haladásuk útját. Szakszerűségi nézőpontból kétségtelen, ha akad is egy-egy lazac, a melyik kedvező vízállás esetén be is téved a nyitva tartott ágba, az év legnagyobb részében feltétlenül mellőzi azt, mert igényeinek nem felel meg.

Mivel a halászok nagyon is számítással és tervszerűen járnak el rekeszeik állításánál és tudatosan hagyják szabadon a folyó azon ágát, a melyik a fogni szándékolt hal vonulására nem alkalmas, nyilvánvaló, hogy az érintett elrendezés mellett a törvénszabta feltétel csupán formailag van kielégítve, lényegileg nem.

A mi pedig a törvény szövegének helyes értelmezését illeti, utalok arra, hogy a törvény „vízfolyást” említ és ennek a fele részét rendeli szabadon hagyni. Utalok továbbá arra a fizikai tényre, hogy a folyómederben levő szigeteken a víz sodra soha sem a sziget orránál, hanem jóval e felett oszlik már meg, ennél fogva a fennforgó esetekben, ott, a hol a rekeszek állítva vannak, nem egy, hanem határozottan két vízfolyást lehet megkülönböztetni.

Ezen ténynél fogva a jelenlegi rekeszek méretei csupán abban az esetben felelhetnének meg a törvény követelményeinek, ha nem az egyes szigetek orránál, hanem jóval azok felett, a medernek olyan szakaszán állanának, a hol a víz sodra még nem vált ketté. A hol ma állanak, vagyis a hol a vízfolyás a szigetek alkotta ágak szerint meg van oszolva, ezen ágak mindegyike külön vízfolyásszámba megy, a miért a bennök állított halrekeszre nézve a törvényes kellék kielégítettnek csak úgy tekinthető, ha hosszúságuk nem terjed túl az ágbeli vízfolyás fele szélességén.

Tisztázva ezekben a törvény végrehajtása szempontjából azokat a kellékeket, a melyek a halrekeszek állításánál úgy a törvényesség, mint a szakszerűség tekintetében mértékadók, felhívom Alispán urat, utasítsa a sz...i járás főszolgabíróját, hogy:

1. a halrekeszek törvényességi kellékeinek megítélésénél szigorúan az előadottakhoz tartsa magát és azzal szemben, a ki rekeszeit eme szabványok ellenére építi, ne mulassza el a megiorló eljárást folyamatba helyezni;

2. közölje megfelelően az előadottakat a halászat ellenőrzésére hivatott csendőrökkel mihez tartás és alkalmazkodás végett;

3. haladéktalanul intézkedjen a jelenleg létező halrekeszeknek megkurtítása, illetve átépítése végett.

Végül felhívom Alispán urat, hogy jelen rendelkezésem végrehajtásának foganatosításáról sürgősen, legfeljebb azonban 15 nap alatt, hozzám jelentést tegyen.

A halak furunkulózisa.

Írta: Dr. Keller Oszkár.

Pisztrángos halgazdaságokban, különösen a hol mesteréges táplálékkal etetik a halakat, igen gyakran fellép a furunkulózis. De a természetes patakok halállományára is nagy csapás lehet ez a veszedelmes betegség. Hazánkban ugyan még nem észleltük, de közeli szomszédságunkban már sok helyütt fellépett. A *Trutta fario*-n (sebespisztráng) kívül megtámadja ez a baj a *Trutta fontinalis*-t (saibling) is, a mely pisztrángfajta az európai tenyészetekben már körülbelül 1½ évtizede elterjedt. A betegség pontyfélékre és egyéb halfajokra nem vihető át, a pisztrángok közül azonban az egy éveseket éppen úgy megfertőzi, mint az idősebbeket; csakis a szívárványospisztráng (*Trutta irridea*) marad ment ezen bajtól. A betegség fellépése leginkább az ívási időben gyakori.

A baj első tünetei közé tartozik a bélcsatornának és a hashártyának (*Peritonium*) igen heves gyulladása, a minek következtében úgy a közép-, mint a végbél vérrrel erősen belövelt és élénkvoros színű. A beteg halak a baj ezen szakában sokszor már el is pusztulnak, legtöbbször azonban átesnek ezen a kezdeti stádiumon. Nem egyszer a bélgyulladás el is maradhat, vagy csak mint másodlagos tünet lép fel. Az izomzatban, vagy annak felületén szétszórtan hámorrhagikus csomók is láthatók, a melyeknek színe erősen elüt az izmok rendes színétől s így igen könnyen fel is ismerhető. Ezek a csomók elfolyósodásuk után alakulnak át furunkulusokká. Az egyes furunkulusok felnyomják a fölöttük levő bőrrésztét s ezáltal a felületen borsó-, sőt diónagyságú daganatokat idéznek elő, majd felszakadnak és a felszínre nyílnak. Belsejük véres-genyeny anyaggal kitöltött, a mi genyesejtek, baktériumok és az elváltozott izomsejtek tömegéből jön létre.

A furunkulózis az átfúródás után legtöbbször nem nagyon nagy; igen könnyen elváltozhatik azonban nagyobb terjedelmű kelevénynyé is. Némelykor a furunkulózis csomói mélyen az izmokban, vagy azok pamatai között fekszenek s a felszínre vezető vékony csatornán (*Fistula*) át ürítik ki véres-genyeny tartalmukat, a mit a mozgó halnál a víz is nagyban elősegít. Felléphetnek a furunkulózisok a kopoltyúk közelében, vagy magukon a kopoltyúikon is. A furunkulózisos halak 8—14 napon belül már igen lomhán mozognak, le-leülnek a víz fenekére, vagy közel húzódnak a parthoz, úgy hogy igen sokszor könnyű szerrel még kézzel is megfoghatók. Nem ritka az az eset sem, hogy az ilyen beteg halak furunkulózisos sebeire és egyéb bőrdeffektusaira nagyszámú penész- és saprolegniagomba is letelepszik s ott szürke telepeket, foltokat alkot.

Emmerich és *Weibel* szerint a furunkulózist a *Bakterium salmonicida* Em. et W. okozza. A fertőzés a bőrön át történik, fertőzés után a hal minden szerve megbetegedhetik, leginkább azonban az izomzat, a vesék, máj betegszenek meg. A baktérium, *Emmerich* és *Weibel* szerint pálcikaalakú, vékonyabb, mint a tifusz bacillusai; gyakoriak közöttük a kettőspálczikák. Tenyészete gelatinon, szobahőmérsékletben tartva 2—3 napon belül fehér pontocskák alakjában ismerhető fel, a melyek később szakadozott szélűek lesznek, majd sárgás-szürke színűk barnás tónusává alakul át. Később a baktériumkolóniák a gelatin felszínéről annak mélyébe sülyednek. Fejlődésükre és szaporodásukra 10—15° C hőmérséklet alkotja az optimumot, míg 60° C nál már elpusztulnak. Anilinfestéssel igen jól festhető.

Különösen az olyan vizekben találhatók meg nagy számban, a hol a tó- vagy vízfenekéen rothadási termékek vannak, vagy a hol a víz feneke mocsaras, iszapos, vagy ilyen helyekről, trágyatelepről pöczegödrökkel összeköttetésben levő területekről folyik össze a víz. De tiszta vizekben is felléphetnek ezek a baktériumok akkor, ha a halak takarmányozásakor a fölösleg felhasználatlanul a vízben bomlani kezd.

A furunkulózis általában gyors lefolyású betegség, mert a fertőzés után körülbelül 2—3 hétre beáll a halál. Vannak azonban könnyebb lefolyású esetek is, a mikor a beteg hal átesik rajta.

Különösen olyan tavakban lép fel ez a ragályos betegség nagy mértékben és gyors lefolyással, a hol a tó vizének felujulása igen csekély. Az ilyen tavakban nemcsak az összes még egészséges halak megkapják bizonyos időn belül a bajt, hanem az ilyen fertőzött tó vize által elhurcolódik a betegség egyéb egészséges vizű tavakba és vizekbe is.

A furunkulózis elkerülésére a legfőbb gondot kell fordítani. A halak etetésekor vigyázni kell a tisztaságra s a végből a fölösleges ételhulladékot a vízből gondosan össze kell gyűjteni, nehogy az bomlásnak indulva a vizet megfertőzze. Azonkívül a pisztrángos tavak fenekének készítésekor csakis a teljesen tiszta, humusztól, iszaptól mentes homokos és kavicsos talajt szabad használni. A fertőzött tavakat pedig dezinficiálni kell és pedig oly módon, hogy a fertőzött vízbe annyi égetett meszet kell tenni, a mennyitől az egész víz-mennyiség tejszerűvé válik. Az ily módon létrejött méshidráttal savas hatása körülbelül 14 napon belül a tó vizében levő összes baktériumot teljesen tönkreteszi. Lehetséges a tó dezinficiálását olyképpen is végezni, hogy télen leeresztjük annak vizét és a tófenéket egész télen át szárazon tartjuk, hogy annak talaját a tél hidege jól átfagyaszsa. Ez az eljárás azonban nem olyan feltétlenül biztos, mint az előbbi, éppen ezért nem is annyira ajánlható.

A beteg halak gyógyítása rendszeren hiábavaló és teljesen céltalan. Legjobb az ilyen halakat a vízből kiszedni és vagy megsemmisíteni, vagy pedig jó erősen megfőzve, mint az egészségre teljesen ártalmatlant valami célra felhasználni. Ha a betegség igen enyhe lefolyású, jó eredményt lehet elérni oly módon is, hogy a halakat igen erősen folyó hideg vízbe teszszük és ezzel megnehezítjük azoknak további fertőződését.

A magyar halászat szakirodalmá.

Irta: **Vutskits György dr.**

(Folytatás.)

1075. *Timeo*: Időjárás hatása a vízi állatokra. „Vízügyi és Hajózási Közlöny. 1898. 32. sz. p. 284—286.; 33. sz. p. 292—293.

1076. — Enyhe és szigorú telek. „Halászat“. VIII. évf. 1906/07. 4. sz. p. 29—30.

1077. *Timkó Imre*: Komárom vármegye és Komárom sz. kir. város. Természeti viszonyok. 1—17. Halak. 16—17. Budapest. (Évszám nélkül.)

1078. *Tiszai*: Kiállítás Szegeden. „Halászat“. I. évf. 1889/900. 2. sz. p. 2—4.

1079. *Tobias Wilhelm Gottlieb*: Unterhaltungen aus der Naturgeschichte. Fische. 2. Bd. Wien, 1812.

1080. *Tusnády Lajos*: A tengeri halászat közgazdasági fontossága. „Halászat“. VII. évf. 1905/06. 15. sz. p. 119—120.

1081. *Unger Emil dr.*: A természetes haltáplálék tisztítói. I. I. X. évf. 1908/09. 24. sz. p. 191—192.

1082. — A hegyi patakok állatvilága. I. I. XI. évf. 1909/10. 6. sz. p. 46—48.

1083. — A minimum törvényének szerepe a halélettanban és gyakorlati halászatban. I. I. XI. évf. 1909/10. 22. sz. p. 172—174.; 23. sz. p. 181—182; 24. sz. 188—189.

1084. — A rákvészről. I. I. XII. évf. 1910/11. 7. sz. p. 55.

1085. — Az ágascsapú rákokról. I. I. XII. évfolyam. 1910/11. 8. sz. p. 60—62.

1086. — A halak korának megállapítása. I. I. XII. évf. 1910/11. 11. sz. p. 86—87.

1087. — A tegzes szitakötőről. I. I. XII. évf. 1910/11. 20. sz. p. 154—155.

1088. — A mikroszkópos vízelemzésről. I. I. XII. évf. 1910/11. 21. sz. p. 161—163.

1089. — Európa biológiai állomásai. I. I. XII. évf. 1910/11. 23. sz. p. 184.

1090. — A vízben élő lények lélekezéséről. I. I. XII. évf. 1910/11. 24. sz. p. 187.

1091. — Adatok a pisztráng fiatalkori színeződésének fejlődéséhez. I. I. XIII. évf. 1911/12. 6. sz. p. 45—46.

1092. — Hogyan figyelhetjük meg a halak életmódját. I. I. XIII. évf. 1911/12. 8. sz. p. 59—60.

1093. — A halak anyagcseréjéről. I. I. XIII. évf. 1911/12. 18. sz. p. 163.

1094. — A pontyos tavak termőképességének fokozásáról. I. I. XIII. évf. 1911/12. 26. sz. p. 245—247.

1095. — Néhány szó a halastavak planktonvizsgálatáról. I. I. XIII. évf. 1911/12. 30. sz. p. 285—286.

1096. — Az ipari szennyvizek és azok hatása a halakra. (Ismeretetés.) I. I. XIV. évf. 1913. 1. sz. p. 5—6.

1097. — Legújabb adatok az édesvízi angolna életrajzának ismeretéhez. (Dr. I. Schmid dányelvű dolgozatának ismeretése. I. I. XIV. évf. 1913. 7. sz. p. 75—77.

1098. — A mennyiségi planktonvizsgálat gyakorlati végrehajtásáról mesterséges halastavakban. I. I. XIV. évf. 1913. 10. sz. p. 105—107.

1099. — A tavak virágzásáról. I. I. XIV. évf. 1913. 11. sz. p. 105—107.

1100. — Külföldi műtrágyázási kísérletek. I. I. XIV. évf. 15. sz. p. 166—167.

1101. — A halászat tudományos problémáiról. I. I. XIV. évf. 1913. 19. sz. p. 205—208.

1102. — A halak viselkedése fogságban. I. I. XIV. évf. 1913. 23. sz. p. 254—255.; 24. sz. p. 262—264.

1103. — Az osztrák halélettani kísérleti állomás működése 1912-ben. I. I. XV. évf. 1914. 1. sz.

1104. — A legújabb angolnakutató expedíció. I. I. XV. évf. 1914. 15. sz. p. 169—170.

1105. — A halastavak anyagforga'máról. I. I. XV. évf. 20. sz. p. 213—215.

1106. — Újabb külföldi kísérletek a halélettan köréből. I. I. XV. évf. 1914. 23. sz. p. 253—254.

1107. — Az élő hidrolánokról. I. I. XVI. évf. 1915. 5. sz. p. 47—50.

1108. — Hogyan pótoljuk a haltakarmányt? I. I. XVI. évf. 1915. 9. sz. p. 87.

1109. — A biológiai állomások feladatairól. I. I. XVI. évf. 1915. 10. sz. p. 93—95.

1110. Újabb külföldi kísérleti adatok a halak oxigén-szükségletének ismeretéhez. XVI. évf. 1915. 12. sz. p. 119.

1111. — Az állóvizek önszennyezéséről. I. I. XVI. évf. 1915. 19. sz. p. 195—197.

(Folyt. köv.)

KÉRDÉSEK ÉS FELELETEK.

Kérdések.

9. Egyszer azt hallom, hogy a szerves rothadásra képes anyagok veszedelmesek a halasvízre, megrontják azt, máskor pedig, hogy ilyen anyagok hasznosak a halasvízre, vagyis javítják azt; — miképp értem ezt az ellenmondást?

M. K.

Feleletek.

9. Valóban igaz lehet mind a két dolog — bizonyos feltételek között. Ezeknek a feltételeknek az ismeretével tisztázható aztán a látszólagos ellenmondás is. Legelső sorban azonban a halászat alapvető ismereteire kell gondolnia. Ezek közül való az, hogy a hálnak egyrészt *táplálékra*, másrészt pedig *levegőre* van szüksége. A *táplálékot* is, a *levegőt* is onnét kapja, a hol él: a vízből.

A legtöbb hálnak nagykorában is, de zsenge korában valamennyinek a vízben élő alsóbbrendű állati és növényi szervezetek alkotják a táplálékát; ezek maguk a vízben végbemenő igen élénk *anyagcsere* eredményei. A táplálék termelésére szükséges anyagokat természetesen folyton pótolni kell; a víz kioldja azokat a mederfenékből, vagy hozza magával, záporok, esők alkalmával, a szomszéd területekről. Ezek között az anyagok között nagy szerepük van, itt épp úgy, mint a mezőgazdaságban a nitrogéntartalmú szerves anyagoknak; ezek a vízben is kitűnő trágyák lehetnek s nagymértékben mozdíthatják elő a haltáplálék fejlődését. Azonban nem szabad a vízbe *rothadó* állapotban, illetőleg oly mennyiségben jutniok, hogy ott *rothadni* kezdjenek. Mert akkor oxigént vonnak el, vagyis a vízbe keveredelt *levegőnek* azt az alkotórészét, a melyre a hálnak, hogy vérét felfrissítse, hogy lélekezni tudjon, feltétlenül szüksége van.

A dolog tehát tulajdonképp nem úgy áll, hogy az ilyen szerves, rothadásra képes anyagok hasznosak és veszedelmesek is, hanem inkább úgy, hogy *hasznosak addig, a míg nem veszedelmesek, vagyis a míg a vizet meg nem rontják.*

Ezért kell az ilyen anyagokkal, a mikor halasvízről van szó, rendkívül óatosan bánni. A szerves, rothadásra képes anyagokat tartalmazó szennyvizek (czukorgyárak, keményítőgyárak stb.) is a legveszedelmesebbek a halászatra. Igen nagy hiba többek között, a mit pedig éppen az ilyen szennyvizeket szolgáltató üzemek szeretnek előtérbe tolni, tisztán csak a *hígításban* bízni. Még most is előszeretettel emlegetik az öreg *Pettenkofer* ama kijelentését, hogy folyóvíznél, ha vízhozama tizenötszörte több a befolyó szennyvíznél és sebessége is nagyobb ezénél, veszedelem nem támadhat. Ez, eltekintve attól, hogy minő természetű szennyvízről is van szó, úgy volna értendő, hogy a folyóvíz nagyobb sebességénél fogva egyszerre keveredik teljességében a befolyó szennyvízzel. Ez azonban nyilvánvalóan csak akkor volna elképzelhető, ha a befolyó szennyvíz valami nagyon finom, a folyó egész keresztmetszelyét betöltő permetőzőn jutna a folyó vizébe, a mi gyakorlatilag lehetetlen. Az ilyen teoriákon tehát már régen túl vagyunk. Minden egyes esetben külön kell megállapítani s ellenőrizni, hogy s miképp bocsátható be kár nélkül valamely szerves anyag a halasvízbe.

Nagyon jellemzők kérdésére azok a strassburgi halastavak, a melyeket a most elhunyt nagy hírű *Hofer dr.* útmutatása szerint városi szennyvizekkel trágyáznak. De a tavakban végbemenő folyamatok ellenőrzése napon-

ként történik (L. „Halastó és szennyvíztisztítás“ Ha'aszat, 1914. évf. 23. és 24. szám, különösen 251. lap), nehogy a tisztuló folyamat valamiképp rothadó folyamatba csapjon át!

Egy másik jellemző dolog az, a mit *dr. Zuntz N.*, a berlini mezőgazdasági főiskola nagy hírű tanára, fákáliának halastavak trágyázására való alkalmazásáról mond (Fisch. Zeitung. 1916. No. 7): Télen, ha a tó le van csapolva, egyszerűen a tó fenekére hinthetjük a fákáliákat; a tó megtöltése után, különösen ha egyszer még át is fagytak, gyorsan érvényesül jó hatásuk. Nyáron ajánlatos azokat földdel komposzthalmokká keverni közvetlenül a tó szélén, hogy az eső az oldható anyagokat *lassanként* beöblítse a tóba. Egy-két hónap múlva aztán az egészet be lehet szórni a tóba.

Természetes, hogy az ilyen trágyázást alkalmazó tógazdának is nagyon ajánljuk, hogy trágyázás közben tavainak oxigéntartalmát vizsgálja. Bizony megesik, hogy szélcsendes nyári nagy melegben, egy-egy sötétebb éjszakán, a mikor a növényzet oxigénfejlesztése szünetel, megiepő alacsonyra száll az le; ilyenkor még a legcsekélyebb mennyiségű rothadásra képes anyagot is adni be a vízbe, valósággal vétkes gondatlanságszámba menne!

TÁRSULATOK. EGYESÜLETEK.

Az Országos Halászati Egyesület az aldunai halászat rendezése és az élőhalszállítás elősegítése ügyében az alábbi két beadványt intézte a földművelésügyi miniszter úrhoz, illetőleg a MÁV. igazgatóságához:

I. Nagyméltóságú Miniszter Úr! Kegyelmes Urunk! Az országhatárt alkotó folyószakaszok halászatának rendezése tárgyában egyesületünk 1914. évi április havában kelt 45/1914. sz. felterjesztésében, mely 70,470/1914. F. M. sz. alá nyújtatott be, már részletesen ismertettük a Szerbiával és Horvát-Szlavonországgal határos folyókon uralkodó állapotokat.

A szomszédos államokban ugyanis a halászat gyakorlására vonatkozólag egyáltalán *nincsenek olyan rendelkezések*, a melyek a magyar halászati törvényben és rendeletekben előírt szigorú határozatokat fődnék. A részünkről való ezen egyoldalú szigorúságnak aztán a magyar halászat vallja kárát.

A hosszú háború következményeképp beállott viszonyok között az állapotok nemcsak nem javultak, hanem még rosszabbodtak, mert a *Dunának Szerbiával határos részén*, melyet a mi és szövetségeseink seregei tartanak megszállva (a kérdéses Dunaszakasznak Szendrő és Kevevára közötti része a *cs. és kir. közös főhadvezetőség*, azon alul pedig a *bolgár katonai parancsnokság* rendelkezése alá tartozik) a *halászat tekintetében egyáltalán törvényen kívüli állapot uralkodik.*

Tekintettel arra, hogy ez irányban ezidőszertig a rendelkezés a mi és szövetségeseink hatalmi körébe esik, mély tisztelettel fordulunk Nagyméltóságodhoz aziránt, kegyeskedjék a már nevezett katonai *parancsnokságoknál megfelelő lépéseket tenni, hogy a Dunának a szerbiai mederrészében is a halászat gyakorlása bizonyos törvényes korlátozásoknak vetessék alá, illetőleg, hogy a megszállott területekhez tartozó dunai halászat gyakorlása a magyar halászati törvény rendelkezései szerint szabályoztassék.*

Kelt Budapesten, 1916. augusztus hó 15-én.

Az Országos Halászati Egyesület f. hó 10-iki választmányi ülésének határozata alapján stb.

II. A m. kir. államvasutak nagytekintetű Igazgatóságának Budapesten. A jelenlegi háborús viszonyok között rendkívül megnehezedett közéletben a halhús eddig szokatlan jelentőségre emelkedett, nemcsak a polgári lakosság körében, hanem egyéb húsfélékhez viszonyítva, jó táplálóereje mellett aránylag mérsékelt árára való tekintettel a katonaság kórházi és kaszárnyai ételmezésénél is, a hol ma már mindenütt nagy mennyiségben használják.

Rendkívül fontos közérdek fűződik tehát ahhoz, hogy a halhús piacrahozatala minden illetékes tényező részéről megkönnyíttessék, illetőleg az élőhalak vasúti szállításának sikeres lebonyolítása a háborús forgalmi nehézségek között is biztosíttassék. E tekintetben az államvasutak igazgatósága részéről mindig a legnagyobb megértést és jóindulatú támogatást tapasztaltuk, azonban a végrehajtó közegek, a nagytekintetű Igazgatóságnak is tudomására juttatott esetekből kitetszőleg, nem mindig méltányolták eléggé a halszállítások sikerességéhez különösen a háborús viszonyok között fűződő közérdeket, éppen azért különös tekintettel a mesterséges tógazdasági üzemek közelgő lehalászásának őszi időszakára, a mikor a betakarított egész évi haltermés legnagyobb része eladásra és piacra kerül, bátrak vagyunk a nagytek. Igazgatóságot megkeresni aziránt, szíveskedjék azt megelőzőleg forgalmi szolgálattelvő közegeinek figyelmét az erre vonatkozólag már korábban kiadott rendelkezések megújítása mellett, a vasúti élőhalszállítások fontosságára nyomatékosan felhívni.

Kelt Budapesten, 1916. augusztus 14-én.

Az Országos Halászati Egyesület f. hó 10-iki választmányi ülésén hozott határozat alapján stb.

Az Országos Halászati Egyesület augusztus hó 10-én választmányi ülést tartott báró Tallián Béla v. b. t. t. elnökletével. Jelen voltak: Báró Inkey Pál és Landgraf János alelnökök, Corchus Béla, dr. Goszthony Mihály, Metzli Kamil (Iharos), Purghy Pál (Siófok), Répássy Miklós ügyvezető-titkár, Simonffy Gyula, Valasek Ferencz (Tata), Végh János másodtitkár-jegyző és Zimmer Ferencz választmányi tagok. Távolmaradásukat kimentették: Kuttner Kálmán, dr. Rátz István és Scheiber József.

1. Elnök a megjelentek üdvözlése után bejelentette a választmánynak dr. Hofer Bruno hírneves bajor halbiológus, a bajor halászati egyesület II. alelnökének hirtelen halálát. Az elhunyt a haltenyésztés terén alapvető tudományos kutatásokat végzett és a magyar szakemberekkel való érintkezésben mindenkor a legszívebb előzékenységet tanúsította. A választmány, a dr. Hofer halálával a halászatot ért pótolhatlan veszteség felett mély részvétét fejezte ki s elhatározta, hogy azt jegyzőkönyvi kivonat közlésével a bajor halászati egyesületnek tudomására juttatja. Az elnök jelentette továbbá, hogy a m. kir. 20. honvéd gyaloghadosztály parancsnoksága átiratilag köszönte meg az egyesület részéről (Schwartz Izidor ajándéka) a harcztérre küldött hálólkat.

2. A hálóanyagok beszerzése tárgyában a titkárság bejelentette, hogy a belgrádi főkormányzóság a rávonatkozó földművelésügyi miniszteri leirat szerint nyers kenderanyaggal nem rendelkezik; jelentette továbbá, hogy Ádám Miksa budapesti hálókereskedő nem tudja Németországban a megrendelt hálót behozni; Csusner János nagybecskereki hálógyáros pedig művezetőinek katonai felmentését szorgalmazza, hogy üzemét megkezdhesse, illetőleg folytathassa.

A választmány beható eszmecsere után elhatározta,

hogy a Csusner-gyárnak a temesvári kereskedelmi és iparkamara útján a m. kir. kereskedelmi miniszterhez felterjesztett folyamodványát a legmelegebben támogatja és a gyár szakavatott és nélkülözhetetlen alkalmazottainak mielőbbi felmentését, a fontos közgazdasági és közéleti érdekekre való tekintettel, külön beadványban fogja kérelmezni. A Németországból való behozatal engedélyezését, miután az határozott feltételekhez van kötve, nem áll azonban módjában elősegíteni.

3. A földművelésügyi minisztérium korábbi engedélye alapján a Korpaközpont részéről alkalomszerűleg kiutalandó 10 vagon malomhulladék kiutalása folyamatban van.

4. Tárgyaltattott az idej haltakarmány és főként árpa-szükséglet kérdése. Igen alapos megvitatás után a választmány megállapította az e tekintetben fennálló nehézségeket, a melyek leküzdésére kilátás egyáltalán nincs, azokra ez úton is felhívja a tógazdák figyelmét azzal, hogy takarmányszükségletüket lehetőleg más módon igyekezzenek biztosítani.

5. A halászati kihágási esetekre vonatkozó 51,494. II. B. 2. 1916. sz. F. M. rendeletet a választmány örömmel vette tudomásul, mert az abban előírt szakképviselő lehetővé teszi, hogy országsszerte egységes elvek és a szakszerű kívánalmak is érvényesüljenek.

6. A halrajzi bizottság részéről Répássy Miklós ismerteti az eddig történeteket, az adatgyűjtéshez már minden kiviteli módozat előkészített, a vizsgálandó vizek (Balaton, Duna, Tisza stb.) sorrendje megállapított, a gyűjtőedények könnyen beszerezhetők. A jelenlegi fontosabb beszerzések összege 500 K és az utazási költségek összege is 500 K-ban irányozható elő. Erre a célra fedezetül szolgálnak az egyesülethez eddig bejelentett és részben már be is fizetett pénzügyadományok, összesen 2440 K. A bizottság kérte a választmány megfelelő intézkedését a pénz elhelyezésére és felhasználására vonatkozólag.

A választmány a jelentés tudomásul vétele után mindenekelőtt megbízta titkárt, hogy az adományozóknak az egyesület köszönetét fejezze s ki kimondta, hogy a beérkező összes pénzügyadományokat a halrajzi bizottság hatáskörébe utalja utólagos elszámolási kötelezettség mellett s a rávonatkozó elszámolások külön naplóban rendes pénztári kezeléssel vezetendők és a rendes évi közgyűléseken jóváhagyás végett bemutatandók; ugyanakkor terjesztendő elő a következő évi halrajzi költségekre vonatkozó újabb javaslatok is.

7. Az új alapszabályok alapján a választmány újra-választását a legközelebbi rendes közgyűlésig függőben tartják.

8. A titkárság bejelentése alapján az egyesület tagjai közé felvették: alapító tagul Csusner János (Nagybecskerek); rendes tagokul: Dévai Sándor (Siómaros), Kovács Antal (Budapest), dr. Kovács Vilmos (Tapolca), Iklódy Szabó János (Budapest) és a Taranyi gazdaság.

9. Az indítványokra térve át Zimmer Ferencz előadta, hogy a vasúti élőhalszállításoknál nagy bajok tapasztalhatók, melyek a háborús állapottal semmiképpen sem indokolhatók. A halszállítványok ugyanis nem részesülnek a szállítvány természetének megfelelő figyelemben. Mind ez megbénítja az élőhalforgalom lebonyolítását, a minek elsősorban a közéleti érdek vallja kárát, de a magánérdekeket is károsan érinti, éppen azért a Máv. igazgatóságához megfelelő átirat intézését indítványozta.

Többek hozzászólása után, a választmány a háborús helyzet nehézségeivel is számolva, elhatározta, hogy a tógazdasági haltermés betakarításának és piacra vitelének közelgő időszakára való tekintettel az indítványnak megfelelően felhívja a Máv. igazgatóság figyelmét az élőhalszállítás körül fennálló nehézségekre, kérve az e tárgyban már kiadott korábbi rendelkezések megnyitását.

10. **Báró Inkey Pál** rámutatott a Duna folyónak a katonailag megszállott Szerbiával határos szakaszán uralkodó állapotokra, a hol a halászat gyakorlása tekintetében ezidőszert törvényen kívüli állapot uralkodik, a mi a magyarországi részek halászeit nagy hátrányba juttatja; e tekintetben valami célravezető intézkedést tartana szükségesnek.

Beható eszmecsere után, melyben főként az elnök, Landgraf János és Répássy Miklós vettek részt, a választmány elhatározta, hogy ez ügyben *beadványt intéz a földművelésügyi miniszterhez* hogy a Szendrő-Kevevára közötti Dunaszakasza vonatkozólag a cs. és kir. főhadvezetőségnek, az azon aluli Dunaszakasza pedig a bolgár katonai parancsnokságnál megfelelő intézkedéseket eszközöljön ki, illetőleg, hogy a megszállott területekhez tartozó és Magyarországgal határos Dunaszakaszokon a halászat gyakorlása a Magyarországon érvényes törvény szerint szabályoztassék.

Több tárgy nem lévén, az ülés véget ért. (—gh.)

A Felső-Rába halásznati társulat f. évi augusztus hó 3-án tartotta Körmenden *Sipos Antal* elnöklete alatt rendes évi közgyűlését. A lefolyt 1915. és 1916. években évenként 800,000 stb. fogassüllőikrát kaptak állami támogatásként. A társulati vízterület után, mely 7 bérleti szakasza van osztva, 870 korona haszonbér pontosan befolyt. A társulat a tilalmi időszakban amellet, hogy az illetékes hatóságokat megfelelő támogatásra felkérte, maga is alkalmazott 480 K költséggel halöröket. Az elmúlt 1915. évi számadások szerint 891·24 K bevétellel szemben 514·11 korona kiadás, az 1916. évi számadások szerint pedig 897·86 korona bevétellel szemben 8·60 korona kiadás merült fel. A jövő évi költségeket 575 koronával irányozták elő s ehhez képest a tagok évi járulékát 69 fillérben állapították meg. Elhatározták továbbá, hogy a befolyt 3 év bérjövödelméből k. holdanként 2 koronát fizetnek ki osztalékképpen. Az érdekeltség panaszára megbízott a társulati igazgató, hogy a körmendi kékfestő gyár ellen az illetékes közigazgatási hatóságnál feljelentést tegyen. Végül a tisztújítás során *Sipos Antalt* elnökké, *Leitereg Józsefet* pedig alelnök-igazgatóvá újra megválasztották. k.

A Szolnokvidéki alsó-tiszai halásznati társulat f. évi augusztus hó 8-án tartotta rendes évi közgyűlését *Sváb Gyula* elnöklete alatt. Az igazgató évi jelentése szerint a társulat a lefolyt évben is kapott 2 millió fogassüllőikrát állami támogatásként, melyet részint a holt Tiszában, részint pedig az élővíz csendesebb részeibe helyeztek ki, hol azok sikerrel kikeltek. Az idei áradás 2 időszakban jelentkezett, a társulat mindkét áradás után lehalasztatta és az anyamederbe visszahelyeztette, a lecsapolhatatlan kiöntésekben és kubikgödörökben visszamaradt ivadékokat. A halásznati vízterület őrzését az ármentesítő társulati gátörök, a hatósági rendörközegek és mezőörök látták el, kik között 320 korona jutalom osztott szét. Az általános halásznati tilalom betartása iránti intézkedéseket a társulat ezúttal is megtette. A halszaporodás ez évben eredményes volt, a mi első-sorban a hosszantartó áradásnak volt köszönhető, ez nemcsak a halak ívására és szaporodására volt igen ked-

vező, hanem azt is eredményezte, hogy a kikelt ivadék megerősödve került az anyamederbe. A számadások szerint a társulatnak 7068·30 korona bevétellel szemben 6950·37 korona kiadása merült fel. A jövő évi költségeket 1410 koronával irányozták elő s ehhez képest a tagok évi járulékát kat. holdanként 15 fillérben állapították meg. A társulati vízterület bérlete 1916. évi december 31-én lejár, minthogy azonban a társulat a jelen háborús viszonyokat az újból való bérbeadásra alkalmasnak nem tartja, a közgyűlés a jelenleg fennálló szerződéseket a mostani bérlőkkel egy évvel meghosszabbította. k.

A Balaton Halásznati Részvénytársaság folyó évi augusztus 16-án tartotta évi rendes közgyűlését Siófokon.

Az igazgatóság által az 1915/16. üzletévre előterjesztett zárszámadás, szemben az előző évvel, az üzem örvendetes javulásáról tesz tanuságot, mert **70,172 K 22 fillér** tiszta nyereséget tüntet fel, bőven gondoskodva e mellett különösen az értékcsökkenési alap dotálásáról.

A nyereség a következőképp osztott fel:

1. Rendes tartalékalapra	3,508 K 61 f
2. Rendkívüli tartalékalapra	30,000 " — "
3. Alkalmazottak jutalmazására	2,806 " — "
4. Részvényeseknek osztalékra	30,000 " — "
5. Jövő üzleti év számlájára	3,856 " 73 "

Osszesen: **70,172 K 22 f**

A mérlegszámla tételei a következők:

Vagyon. Pénztárkészlet 228,698 K 99 f. Értékpapir 23,695 korona. Ingatlanok, gőzhajók és berendezések 435,963 K 42 f. Óvadékok 50,970 K. Folyószámla-követelések 19,104 K 34 f. Készletek 71,120 K 06 f. Összesen 829,551 K 81 f.

Teher. Részvénytőke 240,000 K. Rendes tartalékalap 38,136 K 47 f. Rendkívüli tartalékalap 55,144 K 78 f. Értékcsökkenési tartalékalap 309,470 K 07 f. Óvadékok 1618 K 39 f. Folyószámla tartozások 17,737 K 33 f. Átmeneti tételek egyenlege 97,272 K 55 f. Felosztandó nyereség az 1915/16. évről 70,172 K 22 f. Összesen 829,551 K 81 f.

A veszteség- és nyereségszámla tételei:

Tartozik. Haszonbér számla 69,050 K 69 fillér. Haltenyésztés-számla 9777 K 66 f. Munkabérek-számla 175,372 K 15 f. Gőzhajóüzem-számla 38,745 K 11 f. Adó-számla 66,465 K 74 f. Általános üzemi kiadások 70,530 K 03 f. Értékcsökkenés 59,470 K 07 f. Felosztandó nyereség 70,172 K 22 f. Összesen 559,583 K 67 fillér.

Követel. Jövedelem halból 529,519 K 02 f. Jövedelem pikkelyből, kamatokból, vontatás és konzervből 30,064 K 61 f. Összesen 559,583 K 67 f.

VEGYESEK.

Angolna a Velencei-tóban. Ritka halat fogtak f. évi augusztus hó 16-án a Velencei-tóban: egy szépen fejlett 70 cm. hosszú *angolnát*. Minden bizonynyal a Dunából került fel az odatévedt példányok közül.

A Csusner János-féle hálókötőgyár Nagybecskerekén, a mint örömmel értesültünk, f. évi augusztus hó 10-én ismét megkezdette üzemét, a melyet eddig szüneteltetni volt kénytelen, miután munkavezetői hadba vonultak. Reméljük, hogy tekintettel arra a nagy közgazdasági érdekre, a mely az országnak hálóval való

ellátásához fűződik, az illetékes tényezők módját fogják találni, hogy a gyár üzemét most már állandóan fenn-tartsa. A gyár maga pedig igyekezni fog azon, hogy a hozzáfűzött várakozásoknak minden tekintetben megfeleljen.

Kenderközpont. A hivatalos lap f. évi augusztus 17-i száma közli a kormány 24,886/1916. M. E. számú rendeletét a *kenderfélék* maximális ára és forgalmi korlátozása ügyében. E szerint mindenki tartozik a birtokában lévő, vagy őrizetben tartott bármely állapotban lévő kenderanyagot, nyerskenderből kezdve a fonalig, egy e célra létesített szervezetnek f. évi augusztus hó 20-ig bejelenteni. A saját házi szükséglet ellátására termelt kendernél ilyen bejelentési kötelezettség nincs.

A fent idézett rendelet végrehajtására a *Kenderközpont* a Magyar Textilgyárosok Országos Egyesületének helyiségében már meg is alakult augusztus 22-én.

Mind ezek az intézkedések bizonyára igen közelről érintik a *hálókötő* ipart s reméljük, hogy az illetékes tényezők gondoskodnak róla, hogy a szükséges nyersanyag éppen a törvényes intézkedésekből kifolyólag ennek a közéletmezés szempontjából most oly fontos iparágának mindenkor rendelkezésére álljon.

A szegedi halutalványok. Régi halas hírnevéhez méltón, Szeged városa ezekben az emlékezetes háborús időkben is igyekezett gondoskodni arról, hogy a lakoságnak halban része legyen. Nagyon kapóra jött a városnak, a mint azt annak idején már megírtuk, a „Fehértó” nevezetű, több mint 2000 kat. hold kiterjedésű székes vízállás tavaly és az idén jelentkező feltűnő halbősége. A város saját kezelésében részes halászokkal halásztatta a tavat s a halat hatósági ellenőrzés alatt árúsította. Hogy pedig mindenkinek jusson a halból, *halutalványokat* adott ki, megállapítván azt a legnagyobb mennyiséget, a melyre egy-egy család igényt tarthat. Időközben aztán a „Horgos-Szeged-Martonosi” halászati társulat holt Tiszája is felszabadult az eddigi bérlet alól. Az érdekelt tényezők egyetértelműleg Szeged város házi kezelésébe engedték át ennek a kereken 500 kat. holdnyi víznek a halászatát is. A halászat most már oly jó eredménnyel folyik, naponként több métermázsza hal kerül piacra úgy, hogy a városi hatóság a halutalványrendszer megszüntetése s vehet minden szegedi lakos annyi halat, a mennyi tetszik.

A halkereskedelem szabályozásáról Németországban kapcsolatban a háborús állapottal már a mult számunkban hírt adtunk. Most már a „*Kriegsgesellschaft für Teichfischverwertung m. b. H.*” című szervezet által augusztus 3-án közzétett hírdetményt is ismertették a szaklapok, a melyet érdekes voltánál fogva mi is teljes terjedelmében ideiktatunk. Szól a következőkép:

„A birodalmi kancellár úr 1916. augusztus 8-án kelt rendelete alapján a ponty és czompo árúsítása ügyében a német birodalom határain belül a következőket hozzuk köztudomásra:

A 3 ha nagyságú, vagy annál nagyobb tógazdaságok tulajdonosai és bérlői kötelesek a társaságnál keszen kapható kérdőíveket kérni s azokat lelkiismeretesen kitölteni.

Kereskedők, a kik 1915-ben kimutathatólag kereskedtek pontyval és czompóval és 1916-ban kereskedni akarnak azokkal, hasonlóképp kötelesek kérdőíveket kérni, melyeket lelkiismeretesen ki kell tölteniük.

A piaci ponty és czompo eladási ára szeptember hóban fog megállapíttatni. A fentjelzett halfajták el dása szeptember 15-e előtt meg nem engedtetik. Korábbi lehalászás tehát czéltalan. Ott, a hol a lehalászás már megtörtént, vagy a tavak vizét máig annyira le-bocsátották, hogy azokat szeptember 15-e előtt kell már lehalásznia, azonnal kikérendő a társaság engedélye, alaposan megokolva a kérelmet s hatóságilag bizonyítva a tényállást. A halak elárúsítása

szeptember 15-e előtt elvileg csak kényszerhelyzetben engedélyezhető.

Az eddig megkötött szerződések megtartása ilyképp lehetetlenné válik. Ennélfogva az eddig megkötött eladási szerződések érvénytelenek.

A társaság üzemét olyképp rendezi be, hogy az engedélyezési kötelezettség alá eső vizekből kikerülő halak elsősorban a nagyvárosok és a többi nagyobb fogyasztási góczpontok halszükségletét fedezzék. Ezt részben úgy akarja elérni, hogy a községeknek közvetlenül ad halat, részben úgy, hogy a kereskedelmet is felhasználja, de áralakítását ellenőrzi.

A városok már kaptak köriratot, amelyben különböző módozatok vannak említve, melyek szerint pontyot kaphatnak. Épp így érintkezésbe lépett a társaság ez irányban a kereskedelemmel is. A szétküldött kérdőívek beérkezése után, legkésőbb augusztus 15-e után, a termelők halainak megfelelő szétosztása a fogyasztók között (községek és kereskedők) megtörténik. A halak a haltartóknál vagy tónál veendőek át. A közelebbi feltételeket a kereskedőknek és termelőknek szétküldött eladási feltételek tartalmazzák.

Már most jelézzük, hogy az eladást csak az esetben engedélyezzük, ha a pontyok legalább 1 font (1/2 kgr.) súlyúak, a czompok pedig legalább 1/3 fontot (333 gr.) nyomnak. Könnyebb halakat táplálkozás czéljára eladni nem szabad.

A tónépesítésre szánt halanyaggal való kereskedelem is a társaság engedélyéhez van kötve. A társaság az ilyen anyaggal való kereskedelmet ősszel nem tartja szükségesnek.

A mennyiben egyes esetekben mégis különös szükség merülne fel, a társaság az engedélyt meg fogja adni. A tavaszi üzletre vonatkozólag később külön intézkedések történnek.

A társaság engedélyével eladott halakra nem kötelező a hatóságilag már megállapított nagybani ár. A 3 ha-nál kisebb tavakból és vadvizekből kikerülő halak azonban csak azon az áron értékesíthetők. A kiskereskedelem megállapított legmagasabb árák általános érvényűek. A községek kötelessége lesz, hogy a kiskereskedelem legmagasabb árait azzal a mindenkori eladási árral, a melyet a syndikátus megállapít, összhangba hozza.

Verébfogó varsa. Egyik ezermester olvasónk figyelmet rá, hogy a hálóvarsát nagyszerűen lehet verébfogásra is használni. Egy verebet betett a varsa sücskébe — csalínak! Volt olyan nap, hogy 50 drb is belerepült s bennerekedett a varsában.

Ebben a hús- és patroninséges világban mindenesetre figyelmet érdemel a dolog. Veréb is van, még pedig jó kövér így ősszel. Csak az a kérdés, hogy hálóvarsát honnan vegyünk?!

A keletporoszországi édesvízi halászat kárát, beleértve nemcsak az elpusztult halanyagot, de a tönkrement felszerelést, hálót, a bérletek elmaradását, 1 millió márkára becsülik az 1915. esztendőben. (Fisch. Zeitung, 1916. Nr. 8.)

Halastavak és közegészség. A Cottbus-Peitz uralalom tavait le akarják csapolni, hogy a területeket értékesítsék. A brandenburgi tartományi igazgató ez ellen, orvosi szakértők véleménye alapján, állást foglalt és kijelentvén, hogy a tavak lecsapolása a tavak partján tüdőbetegek számára épült gyógyintézetnek hátrányára volna. A kormányhatóság helyt adott az ellenvetésnek, a tavakat nem csapolják le, hanem további 18 évre ismét bérbeadták a halászatukat.

Budapesti halpiacz. Mit évek óta jósoltunk, utóbbi időben bekövetkezett; a beállt szárazság következtében úgy az állóvizek, mint a folyamok lepadtak és nagy mennyiségű hal került ki belőlük mindentelől. Csakis a húsinség okozta halkeresletnek köszönhető, hogy bármilyen nagy fogás fogyasztóra talált. Egyes vidékeknek hosszú ideig a hal volt a húsótló eledelük, az ott szárazra került zsákmány nem igen ment tovább. A budapesti piacra inkább csak a főlöslegek jutottak el, de olyan változó mennyiségben, hogy az árak hol fölszöktek, hol hanyatlottak s úgyszólván naponta változtak.

A Dunán utóbbi napokban kétméteres áradást jelentenek felülről, a minek hatása a halászatban rövidesen érezhető lesz.

A kisebb állóvizek most már annyira lepadtak, hogy haltartalmukat teljesen kifogták; azokból további fogások nem várhatók.

Kereskedőink állítása szerint a Zimony-vidéki Aldunáról az eddig tetemes hozatalok teljesen megszűntek; ezt annak tulajdonítják, hogy ott a halak elszállítását megtiltották, árát pedig q-ként 160— koronára maximálták! Ilyen ár mellett az ottani halászati bérlők, tekintettel a munkabér és hálók drágaságára, a halászatot beszüntették.

A tenyésztett halak teljesen elfogytak, a Velencei-tavi fogások is megapadtak; így az élő ponty teljesen hiányzik a piacról. Közeledik azonban az idő, midőn tógazdáink a korai halászatokat megkezdik, a hiányon tehát segítenek és a piacot élő hallal ismét ellátják.

Bár a lehalászások idénye egészen közel van, az árak még sem alakultak még ki, kötések csak elvéve létesültek.

A várható hozam részben vízhiány, de főképp a kellő mennyiségű abrak hiánya miatt, legtöbb helyen nem kielégítő.

A budapesti piac halárai nagyban:

Kecsege nagyság szerint	5.—10.—	K
Süllő, nagy	7.—8.—	"
" , közép	4.—5.—	"
" , apró	3.—4.—	"
Ponty, élő, névleges	5.—6.—	"
" jegelt	2 80—5.—	"
Harcsa, vágó	8.—10.—	"
Harcsa, közép	5.—6.—	"
" , jegelt	4.—5.—	"
Csuka, jegelt	3.—4.—	"
Czompó, jegelt	2.—4.—	"
Kárász	1 60—3.—	"

C.

Hivatalos árjegyzés.

Budapest székesfőváros vásárcsarnokaiban és nyílt piacain 1916. július 24. és augusztus 23. között.

Áringadozások kilogrammonként fillérben.

	Kicsinyben		
	Nagyban	a vásár-csarnokban	a nyílt piacokon
a) Édesvízi élő hal.			
Ponty, nagy	450—650	660—700	} 400—720
" kicsiny	—	500—650	
Harcsa, nagy	—	1000—1000	}
" kicsiny	—	700—700	

	Nagyban	Kicsinyben	
		a vásár-csarnokban	a nyílt piacokon
Csuka, nagy	—	620—700	} 500—500
" kicsiny	—	500—600	
Fogassüllő, dunai	—	—	—
Kárász	240—360	360—440	240—500
Czompó	400—500	480—600	400—520
Márna	—	—	500—500
Keszeg	—	—	—
Pisztráng	—	2000—2000	—
Apró kevert hal	—	—	160—440

b) Édesvízi jegelt (nem élő).

Ponty, nagy	320—500	460—560	} 200—600
" kicsiny	260—360	320—460	
Harcsa, nagy	540—800	700—1100	} 240—800
" kicsiny	480—580	500—700	
Csuka, nagy	300—500	460—600	} 200—500
" kicsiny	260—360	280—400	
Fogassüllő, orosz	—	—	—
" dunai	500—1000	700—1200	} 280—700
" balatoni, nagy	—	1200—1300	
" " kicsiny	—	800—1100	—
Garda, balatoni	—	—	240—400
Kárász	—	220—340	120—320
Czompó	—	300—420	240—320
Márna	—	400—440	240—500
Keszeg	—	160—420	120—300
Pisztráng	—	800—800	—
Kecsege, nagy	—	900—1200	} 600—800
" kicsiny	—	600—900	
Apró, kevert hal	160—300	140—220	100—400

c) Rák.

Folyami rák, nagy 1 db.	—	140—200	—
" " kicsiny "	—	40—60	—

**A Velenczetavi Halgazdaság
nagyobb mennyiségű
nemes pontyivadékokat vásárol.**

Szíves ajánlatok „Velenczetavi Halgazdaság, Gárdony, Fejér vármegye” címre küldendők.

Tógazdaságok figyelmébe!

Veszek **több ezer métermázsa** élő pontyot, czompót, kárászt stb.

ZIMMER FERENCZ halászmester, cs. és kir. udvari szállító **BUDAPEST**, Központi vásárcsarnok. Telefon: 61—24.

A SÁRDI TÓGAZDASÁG

Levélcím: Tógazdaság Sárd.

Sürgőnycím: Tógazdaság Kiskorpád.

Vasutállomás: Kiskorpád.

ősi és tavaszi szállításra elad 1—2—3-nyaras javított wittingaui pontyot és anyapontyot, bajorországi aischgründi 1—3-nyaras és anyapontyot, japánpontyot (higo), aranyorfát, naphalat, amerikai törpeharcsát, 1—4-nyaras tavi czompót, fogassüllőt, megtermékenyített fogassüllőikrát és minden egyéb tenyészhalat.

A tógazdaság kizárólag csak tenyészhalat termel.

Árjegyzékkel szolgál a Tógazdasági Intézőség Sárd és dr. Hirsch Alfréd Budapest, Klotild-palota.